



Vragen van gemeenteraadsleden

Gemeenteraad

Onderwerp:	Zorgwekkende situatie slachterij Van Rooi Meat
Datum	18 augustus 2020
Partij:	Helder Helmond, PvdA en GroenLinks
Bijlage:	
Ingekomen brief griffie:	3 en 4 augustus 2020
Antwoord college	25 augustus 2020

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Gisteren kwam de NOS met het nieuws omtrent Van Rooij Meat uit Helmond. Zo zouden medewerkers van de slachterij de afgelopen twee maanden met coronaklachten hebben doorgewerkt. De GGD geeft in een reactie aan niet te weten of er werknemers getest worden. Deze gehele situatie baart Helder Helmond grote zorgen. - Hoe is het mogelijk dat de GGD niet op de hoogte is of er werknemers worden getest? En dat bij een slachterij die eind mei nog twee weken dicht moest vanwege vele besmettingen op de werkvloer. - Waarom is Van Rooi Meat niet verplicht om medewerkers te testen bij klachten?

De belangrijkste maatregel van de GGD om na de sluiting de situatie binnen de slachterij in de gaten houden was dat alle werknemers iedere ochtend een gezondheidsverklaring moeten invullen. Het blijkt nu dat bij de GGD niet bekend is hoeveel medewerkers op gezondheidsverklaringen zeggen dat ze klachten hebben. Die informatie wordt om privacy-redenen niet gedeeld door Van Rooi Meat. - Waarom is er net als bij twee eerdere steekproeven niet gewoon periodiek getest? - Zijn de GGD en Veiligheidsregio bereid om nu alsnog periodiek te gaan testen? - Kan deze essentiële (niet gedeelde) informatie bij Van Rooij Meat worden opgeëist?

De GGD en Veiligheidsregio zien in de bevindingen van de NOS aanleiding om per direct nieuwe maatregelen aan te kondigen bij het bedrijf. Zo komen er onaangekondigde controles van de gezondheidsverklaringen. Volgens de GGD werden deze controles van tevoren aangekondigd "op basis van vertrouwen". - Hoezo werden controles vooraf aangekondigd? Dit heeft toch geen effect? Sowieso het "op basis van vertrouwen" controleren vinden we zeer opmerkelijk. - Zijn de GGD en Veiligheidsregio bereid om een onderzoek te starten naar de gehele situatie waarbij ook het eigen handelen wordt meegenomen?

Helder Helmond is zeer benieuwd naar zowel de reactie van de raad als van het college van B&W. Met vriendelijke groet, Namens de Helder Helmond Fractie,

Martijn Rieter, raadslid Helder Helmond

PvdA

Namens de PvdA voegen wij graag een aanvullende vraag toe: gaat het college politie en OM verzoeken een strafrechtelijk onderzoek te starten naar de verantwoordelijken?

GroenLinks

De schokkende berichten over de situatie bij Van Rooij Meat stapelen zich op. Maandagochtend ontvingen wij een reeks vragen van de collega's van Helder Helmond waar GroenLinks volledig achter staat. Nog dezelfde avond verschijnt een nieuw, nog schokkender bericht van de NOS waarin gesteld wordt dat er eigenlijk helemaal niemand verantwoordelijk is voor het toezicht op slachthuizen en dat de organisaties die enige vorm van verantwoordelijkheid zouden kunnen hebben, naar elkaar wijzen;

<https://nos.nl/artikel/2342754-niemand-blijkt-verantwoordelijk-voor-toezicht-op-slachterij-van-rooi-meat.html>

Dat dit soort situaties zich in Nederland voor kunnen doen, schokt ons. Nog veel schokkender vindt GroenLinks het dat dit geen incident lijkt te zijn maar, als we de woorden van veterinaire epidemioloog Mart de Jong mogen geloven, een structurele weeffout in ons toezichtstelsel. Terwijl structurele weeffouten een verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid zijn, wijst het ministerie van Landbouw voor dit geval naar de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost.

GroenLinks heeft in de vorige raadsperiode bij het behandelen van het risicoprofiel van de VRBZO meer dan eens en expliciet aandacht gevraagd voor epidemieën/pandemieën. Nu blijkt dat slachthuizen volledig buiten het toezicht van onze toezichtinstanties vallen of dat de toezichtinstanties naar elkaar wijzen, lijkt er ook totaal geen zicht te zijn op hoe zorgwekkend de situatie mogelijk is. De woorden van de GGD in bovengenoemde artikelen bevestigen deze lezing.

- Hoeveel slachthuizen zijn er in deze regio nog meer die buiten het toezicht van de toezichtinstanties vallen?
- Hoe gaan de VRBZO en de GGD'en dit 'lek' in ons toezichtstelsel in ieder geval binnen de eigen regio op zo kort mogelijke termijn dichten?
- Gaan de VRBZO en de GGD'en nu wekelijks met alle slachthuizen in deze regio in gesprek?
- Worden alle slachthuizen nu regelmatig onaangekondigd gecontroleerd?

Over het onjuist invullen van gezondheidsverklaringen op straffe van ontslag:

- Is het college het met GroenLinks eens dat de recente onthullingen een angstcultuur bij Van Rooij Meat verraden?
- Is het college het met GroenLinks eens dat iedereen in Helmond in een veilige omgeving moet kunnen werken, waarbij gezondheid de hoogste prioriteit heeft en het melden van ziekte niet zou moeten mogen leiden tot ontslag?
- Welke instrumenten heeft het college om een veilige werkomgeving in Helmond en bij Helmondse werkgevers te waarborgen en is het college bereid deze instrumenten in te zetten?

Antwoord van het college van burgemeester en wethouders:

Naar aanleiding van uw bovengenoemde brief, delen wij u het volgende mede:

De verantwoordelijkheid van het controleren van Van Rooi Meat ligt bij de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) en bij de GGD. De beantwoording van de gestelde vragen is in samenwerking met deze partijen tot stand gekomen. In gesprekken met Van Rooi Meat wordt zij ook gewezen op hun verantwoordelijkheid en dat wij er vanuit gaan dat iedere werknemer in een veilige en vertrouwde omgeving moet kunnen werken. Het coronavirus vraagt om extra verantwoordelijkheid te nemen door werkgevers én werknemers. Het onvoldoende naleven van de coronamaatregelen is zeer onwenselijk voor onze gezondheid, het virus is immers nog altijd onder ons.

(1) Hoe is het mogelijk dat de GGD niet op de hoogte is of er werknemers worden getest? En dat bij een slachterij die eind mei nog twee weken dicht moest vanwege vele besmettingen op de werkvloer. Na de sluiting van het bedrijf op 29 mei gedurende twee weken is bij Van Rooi Meat een veiligheidsprotocol ingevoerd, waarvan het verplicht invullen van een gezondheidsverklaring door medewerkers (health check) onderdeel is. Het is een mix van maatregelen om risico's te ondervangen. Vanaf 8 juni is de fabriek gefaseerd opgestart en wordt er op toegezien dat er alleen medewerkers aan het werk zijn zonder klachten of met een negatieve coronatest. Er is voortdurend contact tussen de GGD en de bedrijfsarts van Van Rooi Meat, daaruit is tot nu toe niet gebleken dat er sprake is van een hernieuwde uitbraak van het coronavirus bij Van Rooi Meat. Wanneer er uit bron- en contactonderzoek van de GGD blijkt dat er een herleiding is naar Van Rooi Meat, wordt dit signaal uiteraard opgepakt. Dit is tot op heden niet het geval.



- (2) *Waarom is Van Rooi Meat niet verplicht om medewerkers te testen bij klachten?
Het verplicht testen van de gezondheid, op welke wijze dan ook, is een inbreuk op de lichamelijke integriteit. Die wordt in Nederland in hoge mate beschermd. De juridische bevoegdheid om een bedrijf op te leggen dat zij medewerkers verplicht moeten laten testen, ontbreekt.*
- (3) *Waarom is er net als bij twee eerdere steekproeven niet gewoon periodiek getest?
Het bedrijf is na de sluiting op 8 juni weer opgestart met klachtenvrije en negatief geteste medewerkers. Van Rooi Meat heeft verregaande maatregelen getroffen om nieuwe besmettingen te voorkomen. Medewerkers met klachten mogen niet aan het werk en worden gevraagd om zich te laten testen. De eerdere steekproeven zijn uitgevoerd omdat er meldingen waren van mensen met corona binnen het bedrijf. Uit overleg met de instanties komt naar voren dat er geen signalen zijn van besmettingen bij het bedrijf. De instanties zien nu geen aanleiding om periodiek te testen.*
- (4) *Zijn de GGD en Veiligheidsregio bereid om nu alsnog periodiek te gaan testen?
Er zijn op dit moment geen signalen van besmettingen bij Van Rooi Meat en VRBZO en GGD zien daarom geen aanleiding om periodiek te testen. Er blijft nauw contact tussen de bedrijfsarts van Van Rooi Meat en de arts Infectieziektebestrijding van de GGD. De Veiligheidsregio controleert het bedrijf op het uitvoeren van de gezondheidschecks.*
- (5) *Kan deze essentiële (niet gedeelde) informatie bij Van Rooi Meat worden opgeëist?
Van Rooi Meat heeft inmiddels aangegeven dat er zo'n vijftig gezondheidsverklaringen door medewerkers van Van Rooi Meat zijn ingevuld waarop zij aangeven dat ze klachten hebben.*
- (6) *Hoezo werden controles vooraf aangekondigd? Dit heeft toch geen effect? Sowieso het "op basis van vertrouwen" controleren vinden we zeer opmerkelijk.
Met Van Rooi Meat zijn afspraken gemaakt over periodieke controles, gezondheidschecks en monitoring via de bedrijfsarts. Dit zijn afspraken waar zowel de VRBZO als de GGD het bedrijf op controleren. Hierin hebben alle partijen hun eigen verantwoordelijkheid en het gezamenlijke doel om besmette personen op de werkvloer te voorkomen.*
- (7) *Zijn de GGD en Veiligheidsregio bereid om een onderzoek te starten naar de gehele situatie waarbij ook het eigen handelen wordt meegenomen?
Op dit moment is er geen aanleiding voor een onderzoek, de coronacrisis is nog gaande. Indien bij de evaluatie aanleiding wordt gezien tot nader onderzoek in deze casus, dan zijn VRBZO en de GGD bereid om hieraan een bijdrage te leveren.*
- (8) *Namens de PvdA voegen wij graag een aanvullende vraag toe: gaat het college politie en OM verzoeken een strafrechtelijk onderzoek te starten naar de verantwoordelijken?
Het instellen van een strafrechtelijk onderzoek is de bevoegdheid van het Openbaar Ministerie en de politie. Zij hebben hierin een eigen verantwoordelijkheid.*
- (9) *Hoeveel slachthuizen zijn er in deze regio nog meer die buiten het toezicht van de toezichtinstanties vallen?
Geen, slachthuizen worden regelmatig aan controles onderworpen door diverse overheidsinstanties.*
- (10) *Hoe gaan de VRBZO en de GGD'en dit 'lek' in ons toezichtstelsel in ieder geval binnen de eigen regio op zo kort mogelijke termijn dichten?
Zowel VRBZO als GGD hebben niet de bevoegdheid, autoriteit en capaciteit om (eventuele) weeffouten in landelijke toezichtssystemen te dichten. In de casus van Van Rooi Meat worden nu gezamenlijk afgestemde acties in gang gezet waarbij de veiligheidsregio, GGD, gemeente Helmond, NVWA en ISZW (gericht op veiligheid & gezondheid en arbeidsmigranten) nauw samenwerken.*
- (11) *Gaan de VRBZO en de GGD'en nu wekelijks met alle slachthuizen in deze regio in gesprek?*



De VRBZO en GGD zien op dit moment geen (Corona gerelateerde) aanleiding om op bredere schaal extra gesprekken of onaangekondigde controles uit te voeren.

*(12) Worden álle slachthuizen nu regelmatig onaangekondigd gecontroleerd?
Slachthuizen worden regelmatig aan controles onderworpen door diverse overheidsinstanties. Op dit moment zien de instanties geen (Corona gerelateerde) aanleiding om op bredere schaal extra onaangekondigde controles uit te voeren.*

*(13) Is het college het met GroenLinks eens dat de recente onthullingen een angstcultuur bij Van Rooi Meat verraden?
De situatie toont aan dat leiderschap op de werkvloer aandacht verdient binnen de organisatie. Van Rooi Meat heeft na de NOS rapportage de eigen maatregelen aanscherpt, onder meer door nog meer aandacht op de werkvloer voor de klokkenluidersregeling en de vertrouwenspersonen. Ze zorgen ervoor dat deze personen beter toegankelijk zijn voor arbeidsmigranten en hebben een anoniem meldpunt voor klokkenluiders ingericht.*

*(14) Is het college het met GroenLinks eens dat iedereen in Helmond in een veilige omgeving moet kunnen werken, waarbij gezondheid de hoogste prioriteit heeft en het melden van ziekte niet zou moeten mogen leiden tot ontslag?
Uiteraard kan het college de bovenstaande opvatting onderschrijven.*

*(15) Welke instrumenten heeft het college om een veilige werkomgeving in Helmond en bij Helmondse werkgevers te waarborgen en is het college bereid deze instrumenten in te zetten?
Er is voor gemeente Helmond geen instrument beschikbaar om een veilige werkomgeving te waarborgen. Dit wordt op landelijk niveau georganiseerd. Wanneer er signalen zijn van onveilige situaties kan dit gemeld worden bij de Inspectie Sociale zaken & Werk. Om de naleving van de regelgeving van de wetten te bevorderen, geeft de Arbeidsinspectie voorlichting, voert zij inspecties uit en kan zij naleving van de wet afdwingen. Ook arbodeskundigen, brancheorganisaties en vakbonden spelen hierin een belangrijke rol. Uiteraard onderschrijft het college het standpunt dat voor iedere werknemer een veilige werkomgeving beschikbaar moet zijn. Hier ligt nadrukkelijk ook een grote verantwoordelijkheid bij de werkgever zelf.*

Burgemeester en wethouders van Helmond

*Mevr. P.J.M.G. Blanksma-Van den Heuvel
burgemeester*

*H.J. de Ruiter
secretaris*